T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Din Öğretimi Genel Müdürlüğü

38. HADİS

ÖZÜMÜZÜN VE SÖZÜMÜZÜN BİR OLMASI

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
« إِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ صِدِّيقًا، وَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللهِ كَذَّابًا »

Hadisin Türkçesi

Abdullah İbni Mes'ûd radıyallâhu anh'dan rivayet edildiğine göre Nebî sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Şüphesiz ki sözde ve işte doğruluk hayra ve üstün iyiliğe yöneltir. İyilik de cennete iletir. Kişi doğru söyleye söyleye Allah katında sıddîk (doğrucu) diye kaydedilir. Yalancılık yoldan çıkmaya (fucûr) sürükler. Fucûr da cehenneme götürür. Kişi yalancılığı meslek edinince Allah katında çok yalancı (kezzâb) diye yazılır".[38]

Açıklamalar

Hadiste, yalan konuşa konuşa insanın yalancılığı âdeta meslek edineceği, yalana iyice alışacağı, yalana alışan insanın da fücûr denilen her türlü kötülüğe hazır hale geleceği bildirilmektedir. Fücûrun ise insanı cehenneme götüreceği anlatılmaktadır. Bu tespit, yalan konusunda son derece dikkatli olunması için çok ciddi ve açık bir uyarıdır. Yalanın küçüğü büyüğü olmaz demektir. Ayrıca yalancılığın ve sahteciliğin İslam'da yeri olmadığını ortaya koymaktadır.

38 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No: 1545 (Buhâri, Edeb 69; Müslim, Birr 103-105. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 80; Tirmizi, Birr 46; İbni Mâce, Mukaddime 7; Dua 5)

Açıklamalar

Yalancılığı âdet edinen kişinin Allah katında "kezzâb" diye tescil edilmesi, yalanın insanı ne kadar ağır ve kötü bir duruma düşürdüğünü göstermektedir. Ahirete ait sonuç ise, cehennem olmaktadır.

Bilindiği gibi yalan, dile ait bir afettir. Dil ise, kalbin sözcüsü olarak insanın tüm organlarını ve davranışlarını etkilemektedir. Diline -en azından- bilinçli olarak yalan söylememek konusunda hâkim olabilen kişi, büyük ölçüde kendisini, haber verilen kötü akıbetten korumuş demektir.

Hadislerde, hemen her konudaki yasağın ısrarla ahiret yönüne dikkat çekildiği görülmektedir. Müslüman için gerçek ve sonsuz olan hayat ahiret hayatıdır. Orada Müslüman'ı sıkıntıya sokacak olan her şeyden burada uzak kalmak ve böylece hem dünyada mutlu ve hem de ahirette mutlu olmaya bakmak en akıllıca iştir. Çünkü Müslüman, ahiretini ihmal etmeden dünyayı yaşayan insandır ve bu, onun diğer insanlardan en temel farkını oluşturmaktadır. Sorumluluk bilinci de ancak ahiret inancı ve hesap kaygısı olan kişilerde görülebilir.

O halde hem dünyada mahcubiyetlere sebep olması hem de ahirette cehenneme götürmesi düşünülerek yalana ve yalancılığa asla iltifat etmemek, müsamaha göstermemek, ondan mümkün olduğunca uzak kalmak ve doğru konuşup dürüst olmaya bakmak lâzım gelmektedir.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Yalan konuşmak haramdır.
2. Yalanı küçük gören ve işlemeye devam eden ona alışır ve sonunda yalancılar defterine yazılır.
3. Yalan, insanı her türlü kötülüğe sevk eder.
4. Fücûr denilen kötülükler de insanı cehenneme götürür.
5. İman ile yalan birbirine tamamen zıttır. Müslüman mümkün mertebe yalandan uzak kalmalı, doğru sözlülüğü ve dürüst davranışı seçmelidir.